Poglavlje 1

Griff odlijepi kapak jednog oka. Blještava, probadajuća bol u glavi poruči mu da to nipošto nije smio učiniti. Brzo zatvori oko i, prekrivši ga dlanom, zastenje.

Nešto je gadno pošlo po zlu.

Trebao bi se obrijati. I okupati se. A možda i povratiti. Pokušao se prisjetiti sinoćnjih događaja, no to je samo izazvalo još jedan oštar napadaj glavobolje.

Nastojeći ignorirati pulsiranje u sljepoočnicama, prebacio je pozornost na meku, plišanu površinu ispod svojih leđa. To nije bio njegov krevet. To možda uopće nije bio krevet. I je li to bio samo privid od mučnine ili se ta prokleta stvar stvarno micala?

„Griff." Nečiji glas se probije kroz gustu izmaglicu u njegovoj glavi. Prigušen, ali nedvojbeno ženski.

Zaboga, Halforde. Sljedeći put kad odlučiš spavati s nekom ženom nakon višemjesečne suše, barem ostani dovoljno trijezan da to zapamtiš.

Griff prokune vlastitu glupost, siguran da je upravo zbog svojeg pretjerano dugotrajnog celibata posrnuo pred tom... tko god ona bila. Nije imao pojma kako se zove ni kako izgleda. Samo je u neposrednoj blizini osjećao žensku prisutnost. Udahnuvši, nanjušio je miris nekog nepoznatog, ali definitivno skupog parfema.

Kvragu. Očito će mu trebati pravi dragulji da se izvuče iz ove situacije.

Neki tvrdi i tupi predmet podbode ga u rebra. „Probudi se."

Je li mu poznat taj glas? Pokrivajući si i dalje oči dlanom, drugom rukom stane pipati oko sebe. Dograbio je skute od teške svile, a onda mu šaka otkliže dolje i obujmi čarapom prekriveni ženski gležanj.

Uši mu propara sablažnjeni ženski vrisak. Tvrdi predmet zvekne ga po lubanji, i to snažno. Pulsirajućoj boli u njegovoj glavi sad se pridružila i zvonjava u ušima.

„Griffine Eliote York. Za Boga miloga."

Dovraga i bestraga.

Trenutačno zaboravivši na glavobolju i preintenzivnu sunčevu svjetlost, Griff naglo ustane – i glava mu ponovno nastrada, ovaj put u iznenadnom srazu s niskim stropom. Nije se nalazio u svojoj spavaćoj sobi – niti ičijoj drugoj – nego u kočiji. A žena koja je sjedila nasuprot njemu, s dvostrukom ogrlicom od rubina oko vrata i sijede kose oblikovane u elegantnu frizuru, bila mu je itekako poznata.

Zurili su jedno u drugo, oboje preneraženi.

„Majko?"

Ona ga ponovno udari zatvorenim suncobranom. „*Probudi* se."

„Budan sam, budan sam." Njegova mu majka opet zaprijeti suncobranom i Griff podigne ruke u znak predaje. „Dragi Bože. Vjerojatno više nikada neću moći zaspati."

Iako je u kočiji bilo vrlo vruće, on zadrhti. Sad će mu definitivno trebati kupka.

Provirivši kroz prozor, vidio je samo nepregledno, suncem okupano zelenilo, išarano tamnim sjenama u obliku oblaka. Kratka sjena kočije otkrije mu da je podne.

„Gdje se, dovraga, nalazimo? I zašto?"

Pokušao se prisjetiti sinoćnjih događaja. Nije mu to bio prvi put da se probudio u nepoznatom okružju, s glavoboljom i mučni-

nom u želucu... no prošlo je dosta vremena otkako mu se to zadnji put dogodilo. Mislio je da je prerastao tu raskalašenu fazu svoga života. Što se, dakle, dogodilo?

Tijekom večere nije popio više vina nego inače. No dok je jeo ribu, uzorak u obliku lišća akantusa na porculanskom tanjuru počeo je lelujati i plesati pred njegovim očima.

Nakon toga... više se ničega nije sjećao.

Dovraga. Netko ga je drogirao.

Netko ga je *oteo*.

Griff se smjesta razbudi i čvrsto se osloni čizmama o pod kočije. Tko god bili njegovi otmičari, pretpostavljao je da su naoružani. On nije imao ni nož, ni pištolj – ali je zato imao čvrste šake, odlične reflekse i oštar um koji se upravo razbistrivao munjevitom brzinom. Da je bio sam, imao bi relativno dobre izglede za bijeg. No nitkovi su oteli i njegovu majku.

„Nemoj se brinuti", reče joj.

„Oh, ne pada mi na pamet. To je loše za ten", izjavi ona dotaknuvši prstima dvostruku nisku crvenih perla oko svoga vrata.

Ti rubini. Griff zamišljeno zastane.

Koji bi otmičar koristio obiteljsku kočiju svoje žrtve i ostavio joj nakit u vrijednosti od nekoliko tisuća funta?

O, dovraga.

„*Ti*."

„Hm?" Njegova majka podigne obrve, tobože nedužno.

„Ti si to učinila. Ubacila si mi nešto u vino tijekom večere i ubacila me u kočiju." Griff si provuče ruku kroz kosu. „Isuse. Ne mogu vjerovati da si to učinila."

Ona pogleda kroz prozor i slegne ramenima. Odnosno, učini pokret koji se može smatrati vojvotkinjinom inačicom slijeganja ramenima – pokret koji ne uključuje ništa tako priprosto i vulgarno poput napinjanja ramenih mišića, već samo diskretno naginjanje glave. „Da sam te *zamolila*, ne bi pristao poći sa mnom."

Nevjerojatno.

Griff zatvori oči. U trenucima poput ovoga morao se podsjetiti kako svaki čovjek ima samo jednu majku, a njegova majka ima samo jednog sina, kojeg je nosila u maternici i kojeg je donijela na svijet u teškim mukama, i tako dalje i tako dalje. No u ovom trenutku nije želio razmišljati o maternici svoje majke – barem ne dok je još očajnički pokušavao izbrisati iz sjećanja činjenicu da njegova majka posjeduje gležnjeve.

„Gdje se sada nalazimo?" ponovi on svoje pitanje.

„U Sussexu."

Sussex. To je jedna od rijetkih engleskih pokrajina u kojoj nije imao posjed. „A koji je povod ovog neodložnog posjeta Sussexu?"

Njene se usne izviju u jedva vidljivi osmijeh. „Idemo upoznati tvoju buduću suprugu."

Griff se zapilji u svoju majku. Prošlo je dosta vremena dok nije uspio suvislo progovoriti.

„Ti si prepredena, podla žena s previše slobodnog vremena na raspolaganju."

„A ti si osmi vojvoda od Halforda", odvrati mu ona. „Znam da tebi to ne znači mnogo. Ono sramotno ponašanje na Oxfordu, kockanje, sve te godine besciljnog života, provedenog u pijančevanju i razvratu... Čini se da si čvrsto odlučio biti i ostati tek nezgodna mrlja na uglednoj ostavštini svojih predaka. No, molim te, ispuni mi barem jednu želju – začni sljedeću generaciju kako bih je mogla oblikovati dok sam još sposobna za to. Tvoja je odgovornost..."

„Pobrinuti se da dobijem nasljednika." Griff zatvori oči i uštipne se za korijen nosa. „Da, znam. To mi svi stalno ponavljaju."

„Ove godine puniš trideset i pet godina, Griffy."

„Da. To također znači da sam prestar za nadimak 'Griffy'."

„A što je još važnije, ja imam pedeset i osam godina. Želim dobiti unuka prije nego što uđem u suton života i posve onemoćam. Nije u redu da dva naraštaja jedne obitelji istodobno sline i trebaju pomoć pri hranjenju."

„Prije nego što posve onemoćaš?" On se nasmije. „Molim te, majko, reci mi kako da ubrzam taj proces. Osim da te na silu učinim nemoćnom."

Ona podigne obrve i reče mu u šali: „Samo pokušaj."

Griff uzdahne. Njegova majka je bila... jedinstvena. U cijeloj Engleskoj nije bilo takve kao što je ona, a ostatak svijeta bi se trebao moliti da je Bog odlučio obustaviti proizvodnju takvih žena. Baš poput dragulja koje je toliko voljela nositi, Judith York bila je fantastična kombinacija uglađene vanjštine i unutarnje vatre.

Većim dijelom godine vodili su odvojene živote. Samo su nekoliko mjeseci godišnje boravili zajedno u gradskoj rezidenciji, tijekom londonske društvene sezone. No očito je i to bilo previše.

„Bila sam strpljiva", reče ona. „Ali sad sam već počela gubiti nadu. Moraš se oženiti, i to što prije. Pokušala sam te namamiti najljepšim i najnadarenijim mladim djevojkama u Engleskoj, no ti si ih jednostavno ignorirao. Na koncu sam shvatila da odgovor nije u kvaliteti, nego u količini."

„U količini? Zar me vodiš u neku utopijsku komunu gdje muškarci smiju imati više od jedne supruge?"

„Ne budi smiješan."

„Eh, a već sam se ponadao."

Gornja usna joj se podigne u blago ljutiti izraz. „Grozan si."

„Hvala na komplimentu. Trudim se."

„Toga sam bolno svjesna. Kad bi se barem toliko trudio i... oko svega ostalog."

Griff zatvori oči. Ako ga je išta još više živciralo od tog dosadnog i učestalog „Kad ćeš se već jednom oženiti?", onda je to bila žalopojka o tome koliko je iznevjerio obiteljsko ime i naslov. Samo se u *njegovoj* obitelji uspješno upravljanje velikim bogatstvom, šest posjeda, nekoliko stotina uposlenika i više tisuća zakupaca smatralo „razočaravajućim". Za većinu ljudi to bi bilo prilično impresivno. Ali ne i za jednog vojvodu od Halforda. Osim ako ne provede reformu Parlamenta ili otkrije novi put do Patagonije,

njegova se postignuća nikad neće moći mjeriti s onima njegovih predaka.

Ponovno je pogledao kroz prozor. Očito su upravo ulazili u nekakvo naselje. Otvorio je prozor i osjetio miris mora. Slankasto-modru svježinu pomiješanu sa zelenim mirisima sela.

„Ovo je prilično dražesno mjestašce", reče njegova majka. „Vrlo čisto i mirno. Jasno mi je zašto je toliko popularno među mladim damama."

Kočija se zaustavi u samom središtu sela, kraj prostrane i oku ugodne zelene površine, usred koje se nalazila veličanstvena srednjevjekovna crkva. Griff je gledao kroz prozor, osvrćući se na sve strane. Mjesto je bilo premaleno da bi se radilo o Brightonu ili...

„Čekaj malo." U glavi mu se stvori odvratna sumnja.

Nije valjda...

Ne, ne bi se usudila.

Lakaj u livreji otvori vrata njihove kočije. „Vaše milosti, stigli smo u Vretenastu Uvalu."

„Oh, *sranje*."

Pauline je jedva opazila luksuznu kočiju koja se kotrljala glavnom ulicom. Istim su putem već došle mnoge elegantne kočije, dovodeći nove posjetitelje u njihovo mjesto. Opće je poznato da ljetovanje u Vretenastoj Uvali može svaku damu iz visokog društva izliječiti od nedostatka samopouzdanja.

No Pauline nije bila dama iz visokog društva i njene su nevolje bile praktičnije naravi. Poput činjenice da je upravo ugazila u prljavu lokvu, poprskavši blatom rub svojih skuta.

I poput činjenice da je njena sestra, po drugi put toga jutra, bila na rubu suza.

„Popis", reče Daniela. „Nema ga."

Kvragu. Pauline je znala da se ne stignu vratiti na farmu. Njena smjena u krčmi počinjala je za nekoliko minuta. Bila je subota – dan kada dame iz Vretenaste Uvale održavaju svoj tjedni salon i kada u *Biku i maćuhici* ima najviše posla. Gospodin Fosbury je bio pravedan poslodavac, no kašnjenje je kažnjavao kresanjem nadnica. Što bi njezin otac svaki put opazio.

Daniela je mahnito pretraživala džep. Oči su joj se punile suzama. „Nema ga. Nema ga."

„Nema veze. Znam ga napamet." Otresajući kapljice blata sa skuta, Pauline stane nabrajati namirnice s popisa. „Grožđice, konac od češljane vune, komad spužve. E, da, i stipsa u prahu. Majci treba za kiseljenje."

Ušavši u Svaštarnicu, zatekle su je prepunu mušterija. Dok se dame koje ljetuju u Vretenastoj Uvali sastaju na svojem tjednom salonu, mještani kupuju mješovitu robu i kućne potrepštine. Mještani poput gospođe Whittlecombe, krhke stare udovice prozirna tena koja je svoju oronulu seosku kuću napuštala samo jednom tjedno, kako bi obnovila zalihu slatkiša i „medicinskog" vina. Starica prezrivo frkne prema Paulini i Danieli gledajući ih kako se probijaju u trgovinu.

Pauline je u gužvi jedva razabrala dvije glave blijedoplave kose s druge strane pulta. Sally Bright, do grla zatrpanu mušterijama, i njezina mlađeg brata Rufusa koji je trčkarao iz trgovine u skladište i natrag.

Srećom, sestre Simms su još od malih nogu prijateljevale s obitelji Bright pa nisu morale čekati da budu poslužene.

„Stavi jaja na njihovo mjesto", reče Pauline svojoj sestri. „Ja idem u skladište po spužvu i konac, a ti uzmi grožđice i stipsu. Dvije mjerice grožđica i jednu stipse."

Daniela oprezno odloži košaricu jaja sa smeđim pjegama na pult te produži prema polici s rastresitim namirnicama. Usne su joj se pomicale dok je pogledom tražila posudu s natpisom GROŽĐICE. A onda je, mršteći se u koncentraciji, stala prebacivati nje-

zin sadržaj u tuljac od smeđeg papira.

Uvjerivši se da njena sestra obavlja svoj zadatak kako treba, Pauline pođe po namirnice koje su se nalazile u skladištu. Kad se vratila, Daniela ju je čekala s dva paketića u rukama.

„Previše stipse", reče Pauline provjerivši njihov sadržaj. „Trebala si staviti samo jednu mjericu."

„Oh. O, ne."

„U redu je", reče joj smirenim glasom. „To se može vrlo lako ispraviti. Samo vrati višak natrag u posudu."

Nadala se da njena sestra nije opazila podrugljivi izraz gospođe Whittlecombe.

„Nisam sigurna da ću nastaviti kupovati u ovoj trgovini", reče starica, „S obzirom na to da puštate maloumne osobe iza pulta."

Sally Bright joj se ravnodušno nasmiješi. „Samo mi javite kad da prestanemo naručivati vaš laudanum, gospođo Whittlecombe."

„To je ljekoviti tonik."

„Ma, naravno", zajedljivo će Sally.

Pauline otvori poslovnu knjigu kako bi zapisala njihovu kupovinu. Bio je to trenutak koji je potajno obožavala. Okrećući polako stranice, pogledom je upijala Sallyne bilješke i tablice.

Jednog će dana imati svoj dućan i vodit će svoje poslovne knjige. To je bio njezin san. San koji nije nikomu otkrila – čak ni najbliskijim prijateljima. Obećanje koje je ponavljala u sebi kad bi joj postalo osobito naporno posluživati mušterije u krčmi ili raditi na farmi.

Jednog dana.

Pronašla je stranicu koju je tražila. Oduzevši iznos za jaja koja su donijele sa svoje farme, preostali dug za današnju nabavku iznosio je samo šest penija. Odlično.

Tres! Pauline preplašeno okrene glavu.

„Za Boga miloga, dijete! Što to radiš?" Gospođa Whittlecombe ponovno udari rukom po pultu.

„Ja... v-vraćam stipsu", promuca Daniela.

„To nije ‘stifca’”, odvrati starica, oponašajući Danielin nerazgovijetan govor. „To je šećer.”

O, sranje. Pauline se užasnuto strese. Trebala je to sama obaviti, ali htjela je dokazati toj pokvarenoj staroj vještici da je Daniela sposobna za to.

Likujući, pokvarena stara vještica se zahihoće.

Zbunjena Daniela se stane smijati zajedno s njom.

Paulini se srce slamalo dok je gledala svoju sestru. Premda je bila mlađa od nje samo godinu dana, Danieline intelektualno-kognitivne sposobnosti bile su na razini djeteta. Od svega s čime je imala više poteškoća od ostalih ljudi – npr. izgovaranje riječi koje su završavale suglasnicima i oduzimanje brojeva većih od deset – najteže je shvaćala okrutnost. U obitelji Amosa Simmsa to je bio pravi blagoslov.

„O, ne. Ne bijeli šećer”, zavapi Rufus Bright.

Sally ga zvizne po uhu.

„Upravo sam ga naribao u posudu”, skrušeno pojasni on, trljajući si jednu stranu glave. „Bila je gotovo puna.”

„E, pa, sad je potpuno neupotrebljiv”, nadmeno dobaci gospođa Whittlecombe.

„Ja ću platiti štetu”, reče Pauline i smjesta joj pozli kao da je progutala dva kilograma sirovog šećera. Fini bijeli šećer bio je veoma skup.

„Nije potrebno”, tiho kaže Sally. „Mi smo praktički sestre. Trebale smo biti i *prave* sestre, da je moj brat Errol imao imalo soli u glavi.”

Pauline odmahne glavom. Prestala je venuti za Errolom Brightom još kad su prije nekoliko godina okončali vezu. I svakako mu sada ne želi ostati dužna.

„Platit ću”, inzistirala je. „Ja sam kriva što se to dogodilo. Trebala sam to sama učiniti, ali mi se previše žurilo.”

A sada će sigurno zakasniti na početak smjene u *Biku i maćuhici*. Dan je postajao sve gori i gori.

Sally je izgledala kao da je na mukama, rastrgana između potrebe za zaradom i želje da pomogne prijateljici.

Stojeći u kutu prostorije, Daniela je napokon shvatila posljedice svoje pogreške. „Mogu je vratiti", reče ona zagrabivši lopaticom u posudu sa šećerom i istresavši njezin sadržaj u posudu sa stipsom, zalijevajući obje suzama koje joj se u potocima slijevale niz lice. „Sve ću popraviti."

„U redu je, dušo." Pauline pohita prema sestri i nježno joj oduzme limenu lopaticu iz ruke. „Hajde, naplati mi to", reče odlučno, obraćajući se Sally. „Mislim da imam štogod novca na računu."

Nije samo *mislila* da ima novca. Ona je to *znala*. Nekoliko stranica iza poslovnih računa obitelji Simms, nalazila se stranica na kojoj je pisalo samo PAULINE, i ispod toga iznos od točno dvije funte, četiri šilinga i osam penija njezine ušteđevine. Proteklih je nekoliko godina Pauline štedjela i stavljala na taj račun svaki peni koji je uspjela uštedjeti, imajući potpuno povjerenje u Sally. Budući da si djevojka poput nje nije mogla priuštiti otvaranje računa u banci, to je bilo jedino što je mogla učiniti.

Gotovo godinu dana polagala je novac na taj račun, štedeći za sebe i za Danielu. Štedeći za njihovu *budućnost*.

„Učini to", ponovi ona.

I tako je gotovo cijela njezina ušteđevina nestala sa samo nekoliko poteza Sallyna pera. Ostalo je još samo jedanaest šilinga i osam penija.

„Nisam ti naplatila stipsu", prošapće Sally.

„Hvala ti." Bila je to slaba utjeha, ali i to je bilo nešto. „Rufuse, možeš li, molim te, otpratiti doma moju sestru? Ja već kasnim u krčmu, a Daniela je uznemirena."

Rufus, kojemu je očito bilo neugodno zbog maloprijašnje reakcije, ponudi ruku Danieli. „Naravno. Dođi, Danny. Odvest ću te kolima."

Daniela se odupirala, pa je Pauline zagrli i prošapće. „Idi kući, večeras ćeš dobiti svoj peni."

Čuvši sestrino obećanje, Daniela se razvedri. Njezin dnevni zadatak bilo je skupljanje i prebrojavanje jaja te provjeravanje svijećom jesu li oplođena, nakon čega bi ih pripremila za prodaju. Pauline bi joj za taj posao svaki tjedan dala jedan peni.

Svake je subote gledala kako Daniela pažljivo ubacuje novi novčić u staru, pohabanu limenu kutiju za čaj. Zatim bi protresla kutiju i nasmijala se od uha do uha, veseleći se zveckanju novčića. Bio je to ritual koji je obje sestre ispunjavao zadovoljstvom. No već sutradan ujutro taj bi toliko dragocjeni peni završio kao crkveni milodar – svake nedjelje, bez iznimke.

„Hajde, idi." Paulina otpravi svoju sestru s osmijehom na licu, iako se nije osjećala nimalo radosno.

Čim su Rufus i Daniela napustili trgovinu, gospođa Whittlecombe stane likovati. „Neka ti to bude lekcija. Sad ćeš valjda prestati voditi tu maloumnicu po cijelome selu."

„Nemojte tako govoriti, gospođo Whittlecombe", ubaci se neki slučajni promatrač. „Znate da su imale dobre namjere."

Pauline se lecne u sebi. Nije mogla podnijeti tu rečenicu. Čula ju je nebrojeno puta tijekom svoga života. Uvijek tim istim sažalnim tonom, najčešće popraćenim coktanjem jezika: *Nemojte biti grubi prema Simmsicama... znate da su imale dobre namjere.*

Drugim riječima, nitko nije očekivao od njih da *išta* učine ispravno. A kako i bi? Dvije neželjene djevojke u obitelji bez sinova. Jedna priprosta uma, druga bez imalo ženstvenosti.

Pauline je željela da je barem jednom prepoznaju po dobrim *djelima*, a ne samo po dobrim *namjerama*.

No danas se to neće dogoditi jer, osim što je sve pošlo po zlu, gledajući u gospođu Whittlecombe, Pauline nije imala nikakve dobre namjere. U grudima joj se širio bijes poput grabežljive povijuše, pune oštrih bodlji i agresivnih vitica.

Starica spremi dvije bočice tonika u mrežastu torbu. Njihovo zveckanje samo pojača Paulinin gnjev. „Sljedeći put ostavi to ludo stvorenje kod kuće."

Pauline stisne šake. Naravno da nije kanila napasti staricu kao što se nekoć tukla s dječacima koji su je zadirkivali u školi, no to je bio instinktivan pokret. „Daniela nije stvorenje, ona je osoba."

„Ona je maloumna. Ne bi smjela izlaziti iz kuće."

„Zabunila se. To se svima događa." Pauline posegne za posudom upropaštenog šećera. Sad je bio njezin, zar ne? Platila ga je. „Na primjer, svi znaju da sam ja kronično nespretna."

„Pauline", upozori je Sally. „Nemoj, molim te."

Prekasno. Bijesno zamahnuvši, Pauline izbaci sadržaj posude u zrak.

Eksplozija bijelog praha ispuni cijelu prostoriju, a gospođa Whittlecombe se našla u samom središtu oluje, pljuckajući i psujući kroz prašinasti oblak. Kad se zrak konačno raščistio, izgledala je kao Lotova žena, jedino što je ona nije bila stup šećera, nego soli.

Pauline prožme osjećaj božanske pravde... i u tom trenutku joj gotovo nije bilo žao što je izgubila teško stečeni novac.

Gotovo.

Bacila je praznu posudu na pod. „O, Bože. Stvarno sam nespretna."

Griff je gledao svoju majku i taj prepredeni osmijeh na njenom licu. Ovaj put je doista pretjerala. To nije bilo obično petljanje u njegov život. To je bio pakleni plan.

Dovela ga je u *Usidjeličku Uvalu*?

Nikad nije bio u tom mjestu, ali je itekako čuo o njemu. To primorsko naselje bilo je poznato kao utočište za usidjelice i sušičave djevojke.

Prihvativši lakajevu ruku, vojvotkinja izađe iz kočije. „Čula sam da ovo mjesto obiluje neudanim mladim damama iz dobrih obitelji." Rukom pokaže prema pansionu ispred njih. Iznad ulaza visio je natpis KRALJIČIN RUBIN.

Griff zatrepće gledajući u zelene žaluzine i crvene prozorske žardinijere s geranijima. Radije bi plivao u vodi punoj morskih pasa nego ušao onamo.

Okrene se i uputi se u suprotnom smjeru.

„Kamo ideš?" upita ga njegova majka, hodajući za njime.

„Onamo." On pokaže prema krčmi na drugoj strani trga. Zaškiljivši prema znaku iznad crvenih vrata, uspio je razaznati natpis *Bik i maćuhica*. „Idem popiti pintu piva i štogod pojesti."

„A ja?"

Griff napravi široku gestu rukom. „Osjećaj se kao kod svoje kuće. Unajmi apartman u pansionu. Uživaj u zdravom morskom zraku. Za nekoliko tjedana ću poslati kočiju po tebe." A onda doda sebi u bradu: „Ili nekoliko godina."

Lakaj ih je pratio na pristojnoj udaljenosti, držeći otvoreni suncobran iznad vojvotkinje.

„To apsolutno ne dolazi u obzir", reče ona. „Izabrat ćeš si nevjestu, i to odmah danas."

„Zar ne shvaćaš kakve djevojke šalju ovamo? One kojima se nitko ne želi oženiti."

„Upravo tako. To je savršeno rješenje. Nijedna te neće odbiti."

Majčine ga riječi zaustave usred koraka i on se naglo okrene prema njoj. „Odbiti? *Mene*?"

Iz očitih razloga, Griff je izbjegavao razgovarati s majkom o svojim *avanturama*. No razlog zbog kojega je toliko mjeseci živio u celibatu nije bio taj što su žene odbijale spavati s njim. Naprotiv, mnoge bi ga žene – lijepe, profinjene, senzualne žene – i večeras sa zadovoljstvom primile u svoju postelju. Bio je u iskušenju da joj to kaže, no postoje neke stvari koje sin ipak ne može izgovoriti pred svojom majkom.

„Ne govorim o tjelesnosti. Govorim o tvojoj sposobnosti da budeš dobar muž. Ne bije te baš dobar glas." Ona otrese prašinu sa svoga rukava. „A tu je i problem tvojih poznih godina."

„'Poznih' godina?" Bile su mu tek trideset i četiri godine. Pre-

ma Griffovoj slobodnoj procjeni, njegova je kita imala pred sobom još najmanje tri desetljeća besprijekornog rada.

„Da se razumijemo, ti si relativno privlačan muškarac, ali ima i naočitijih od tebe."

„Jesi li sigurna da si mi ti majka?"

Ona se okrene i nastavi hodati. „Problem je u sljedećem: većina dama iz visokog društva odavno je odustala od tebe kao potencijalnog bračnog partnera. Selo puno očajnih usidjelica točno je ono što nam treba. Moraš priznati da je onaj tvoj nestašni prijatelj, lord Payne, dobro prošao."

Tako dakle. Znači, u pozadini svega ovoga stoji ona bitanga Colin Sandhurst i njegova slabovidna i knjigoljubna nevjesta. Njegov kockarski prijatelj je lani zaglavio u ovom primorskom mjestu, ostavši bez ikakvih sredstava, pa je pobjegao i oženio se tim knjiškim moljcem. Na svome putovanju prema Škotskoj njih dvoje su čak i nakratko boravili u Winterset Grangeu, Griffovom ladanjskom posjedu.

Ali njihova je situacija bila posve drukčija. Griffu nije nedostajalo novca. Niti mu je trebala životna družica.

On se jednostavno nije planirao ženiti.

Majka ga pogleda ravno u oči. „Zar si čekao da se zaljubiš?"

„Molim?"

„Postavila sam ti jednostavno pitanje. Jesi li toliko dugo ostao neženja jer si čekao da se zaljubiš?"

Jednostavno pitanje, ha? Odgovori su, međutim, bili veoma složeni.

Mogao ju je odvesti u krčmu, naručiti dvije velike čaše vina i provesti sat ili dva objašnjavajući joj cijelu priču. Reći joj da se neće oženiti ni ove, niti bilo koje druge sezone. Njezin sin neće biti samo mrlja na uglednoj lozi Halford, nego i njezin posljednji izdanak. Njihova obiteljska ostavština, za koju je bila toliko emotivno vezana, bila je osuđena na zaborav. Uzalud se nadala da će dobiti unuka jer se to nikad neće dogoditi.

No nije to mogao učiniti. Čak ni danas, kad ga je razbjesnila više nego ikad. Radije bi ostao razuzdana bitanga za čiji spas u njenim očima još ima nade, nego sin koji je svojoj majci hladno i nepovratno slomio srce.

„Ne", iskreno joj odgovori. „Nisam čekao da se zaljubim."

„Dobro, to je korisno znati. Možemo doslovno sve obaviti u samo jedno jutro. Ne trebaš izabrati najuglađeniju ljepoticu u Engleskoj. Ti samo izaberi neku djevojku – bilo koju djevojku – a ja ću je sama ugladiti. Nitko ne može bolje pripremiti buduću vojvotkinju od Halforda od aktualne vojvotkinje od Halforda."

Stigli su do ulaza u krčmu. Njegova se majka znakovito zapilji u kvaku. Lakaj joj žurno priskoči i otvori vrata.

„Oh, pogledaj", reče ona. „Imamo sreće. Sve su tu."

Griff pogleda. Prizor je bio još strašniji od onoga što je očekivao.

Čini se da ta krčma uopće nije bila „krčma", nego čajana. Prostorija je vrvjela mladim damama koje su, pogrbljeno sjedeći za stolom, obavljale nešto mršteći se duboko koncentrirane. Vjerojatno su bile usred izrađivanja neke od onih apsurdnih rukotvorina koje su se u zadnje vrijeme smatrale poželjnim ženskim „postignućem". Izgledalo je kao da izrađuju papirnate ukrase. I nisu čak ni koristile čisti pergament, nego su jednostavno trgale stranice iz knjiga te od njih oblikovale svoje čudne male podmetače i podloške za čaše.

Griff se naviri prema najbližem stolu i pročita naslov na jednoj od knjiga. *Mudrosti gđe Worthington namijenjene mladim damama*. Stravično.

Bio je to eklatantan primjer svega što je godinama izbjegavao. Soba puna neudanih, dosadnih mladih djevojaka, među kojima definitivno ne bi bilo uputno tražiti buduću nevjestu.

Na gurkanje laktom svoje prijateljice, jedna od mladih žena ustane i spusti se u kniks pred njegovom majkom. „Možemo li vam kako pomoći, gospođo?"

„Vaša milosti."

Mlada žena se namršti ne shvaćajući. „Oprostite?"

„Ja sam vojvotkinja od Halforda. Ispravno oslovljavanje vojvotkinje jest 'vaša milosti'."

„Aha. Shvaćam." Prijateljica koja ju je maločas gurkala prigušeno zahihoće, a mlada plavokosa žena ponovi: „Možemo li vam kako pomoći, vaša milosti?"

„Samo se uspravi, djevojko. Da te moj sin može vidjeti." Okrenuvši glavu, pogledom prijeđe i preko ostatka prostorije. „Vi ostale također ustanite. I držite se uspravno."

Oštra bol propara Griffov mozak od zvuka struganja stolaca po podu. Mlade dame su poslušno ustajale, jedna po jedna.

Opazio je nekoliko ožiljaka od vodenih kozica. Jedne iskrivljene zube. Nijedna od njih nije bila ružna, samo... Neke od njih su djelovale vrlo krhko. Druge su imale nemoderno preplanuli ten.

„Dakle", počne vojvotkinja koračajući prema sredini prostorije. „Sve sami neobrađeni dragulji. U nekim slučajevima, potpuno neobrađeni. No sve su iz dobrih obitelji pa, uz malo uglađivanja..." Okrene se prema njemu. „Biraj, Halforde. Izaberi onu koja ti se najviše sviđa i ja ću je pretvoriti u vojvotkinju."

Sva usta u sobi se razjape. Osim Griffovih, naravno.

Trljajući si pulsirajuće sljepoočnice, on je u sebi već pripremao kratki govor. *Moje dame, molim vas, ne obazirite se na ovu luđakinju. Stara je i senilna.*

A onda zaključi da bi to bilo prejednostavno rješenje. I premilosrdno prema njegovoj majci. Najlakše će je kazniti bude li učinio upravo ono što je zatražila od njega.

„Tvrdiš da si u stanju bilo koju od ovih djevojaka pretvoriti u pravu vojvotkinju", reče.

„Naravno da jesam."

„A tko će procijeniti je li ti to uistinu pošlo za rukom?"

Ona podigne jednu obrvu. „Društvo, naravno. Izaberi svoju mladu damu i ja ti jamčim da će na kraju ove sezone biti miljenica najviših londonskih krugova."

„Miljenica, kažeš?" Griff se nepovjerljivo nasmije.

Još jednom je prešao pogledom po cijeloj krčmi, spremajući se izjaviti kako se ludo zaljubio na prvi pogled u najpovučeniju, najnezgrapniju i najneprivlačniju žensku u prostoriji – a onda slavodobitno gledati svoju majku kako panično mlati rukama i zamuckuje.

Međutim, prema nestašnim pogledima koje su te mlade dame izmjenjivale među sobom, počeo je naslućivati da u ovoj prostoriji ima više hrabrosti, inteligencije i duhovitosti nego što bi se reklo na prvi pogled. Ove mlade dame nisu bile naivke. I premda je svaka od njih imala neku manu ili nedostatak – a tko ih nema? – nijedna nije bila šokantno, nepopravljivo neprikladna.

Kvragu. A tako se veselio prilici da svoju nametljivu majku nauči pameti. Kako sada stvari stoje, zaključio je da bi bilo pametnije promrmljati neku ispriku, odvući vojvotkinju natrag u kočiju i iskrcati je u ludnici na putu prema kući.

A onda, uz škripanje šarki i tresak stražnjih vrata...

Pojavi se njegova spasiteljica.

Uteturala je kroz stražnji ulaz crvena lica i zadihana. Čizme i rub skuta bili su joj zamrljani zabrinjavajućom količinom blata, a ostatak nje bio je prekriven nekim čudnim bijelim prahom.

Oko vrata joj je labavo visjela pregača konobarice. Dok ju je vezivala iza leđa, čipkasti pojas oko njezina struka otkrivao je vitki, gotovo dječački stas. Nije bila građena u obliku pješčanog sata. Više kao čvrsti stup za vezivanje konja.

„Prošlo je deset, Pauline", zagrmi muški glas iz kuhinje.

Ona mu dovikne: „Oprost'te gospon Fosbury. Neću više nikad zakasnit'."

Njezin izgovor i naglasak ne samo da su bili neškolovani i ruralni – nego i čudni. Kad se okrenula, Griff je shvatio i zašto. U zubima je držala ukosnicu kao cigaru i zato je tako mumljala.

Zakašnjela konobarica u ruci je držala još jednu ukosnicu, no kad su njene oči – zelene poput lišća, bistre i inteligentne – susre-

le Griffov pogled, ukipila se usred umetanja spomenute ukosnice u neurednu gomilu kose na svome tjemenu.

Isuse, kakva kosa. Čuo je da dame opisuju svoje frizure kao „čvorove" ili „punđe". No ovo se moglo opisati samo kao „gnijezdo". Bio je gotovo siguran da je unutra opazio i nekoliko vlati slame i trave.

Očito se nadala da će neopaženo ući u krčmu. No, umjesto toga, odjednom se našla u središtu pozornosti. Taj tajanstveni bijeli prah koji joj se zalijepio za kožu... odbijao je svjetlost pa je izgledala kao da svjetluca.

Griff nije mogao skrenuti pogled.

Dok je zadihana mlada žena gledala čas u Griffa, čas u njegovu majku, čas u dame koje su popunjavale ostatak prostorije i očito se dobro zabavljale, njena nedovršena frizura se u potpunosti raspadne. Uvojci nepričvršćene kose razliju joj se po ramenima, predajući se gravitaciji, ili poniženju, ili jednome i drugome.

U takvoj bi situaciji svaka prosječna konobarica pognula glavu, pobjegla iz prostorije i čekala da vlasnik krčme iskali na njoj svoj gnjev. Pritom bi nedvojbeno bilo i puno šmrcanja ili čak plača.

No ova konobarica očito nije bila takva. Ova je bila dovoljno ponosna da zanemari i etiketu *i* razboritost.

Prkosno zamahnuvši glavom kako bi rastresla svoje uvojke boje konjaka, okrenula se i ispljunula u stranu i posljednju ukosnicu.

„Sranje", čuo je kad je promrmljala.

Griff je jedva susprezao osmijeh. Bila je savršena. Prosta, neobrazovana, krajnje nekultivirana. Možda mrvicu prezgodna. Neka neprivlačnija djevojka bi možda bolje odgovarala njegovim namjerama, no izuzevši njezino lijepo lice, bila je savršena.

„Nju", reče. „Biram nju."